

Beslutningsforslag nr. B 155. Fremsat den 12. april 2007 af Rune Lund (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Per Clausen (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om en freds- og forsoningsproces i Irak

Folketinget pålægger regeringen at arbejde for, at alle udenlandske tropper trækkes ud af Irak, og at der igangsættes en freds- og forso-

ningsproces samt genopbygning af det krigsplagede Irak.

Bemærkninger til forslaget

Enhedslisten har i flere omgange fremlagt konkrete bud på, hvordan en freds- og forsoningsproces kunne se ud i Irak.

Nedenstående er Enhedslistens bud på fred og forsoning frem for krig

Onsdag 21. februar 2007 annoncerede statsminister Anders Fogh Rasmussen, at den danske bataljon i Irak på 450 mand skal trækkes hjem. Det er godt nyt. Og det er en sejr for os krigsmodstandere. Anders Fogh Rasmussen har ikke villet tilbagetrækningen, han er blevet presset til den, fordi et flertal af danskerne er imod de danske troppers tilstedeværelse i Irak.

Desværre er der ikke tale om en fuldstændig tilbagetrækning. Danmark vil sende helikoptere af sted sammen med 50 soldater til at betjene dem. Kun en fuldstændig tilbagetrækning er en løsning. Alt andet er at trække pinen ud. Så selv om tilbagetrækningen af den danske bataljon er en sejr, er der stadig meget arbejde, der skal gøres, før alle danske og udenlandske tropper er ude af Irak.

Enhedslisten har siden januar 2006 fremlagt en række tanker om fred, forsoning og genopbygning i Irak. Dette er ikke mindre relevant nu, hvor diskussionen om troppetilbagetrækninger for alvor er sat på dagsordenen. Storbritannien har for eksempel også i midten af februar annonceret, at man vil trække en del af sine tropper hjem. 1.600 britiske soldater vil blive trukket hjem i løbet af foråret 2007, hvorefter den samlede britiske styrke i Irak i løbet af andet halvår af 2007 vil være reduceret til ca. 5.000 soldater.

Danmark har en forpligtelse til at påtage sig et medansvar for genopbygningen af Irak. Vi har været med til at ødelægge landet siden marts 2003. Vi har del i ansvaret for, at Irak i dag er kastet ud i noget, der dårligt kan betegnes som andet end en borgerkrig med daglige selvmordsbomber, likvideringer, voldtægter samt social og økonomisk nedtur.

Enhedslisten vil i det følgende præsentere en række bud, der peger i retning mod fred. Vi gør os ingen naive forhåbninger. Situationen i Irak er i dag så alvorlig, at det desværre må konstateres, at man nok er hin-

sides de gode løsninger. Det er et land, der er præget af kaos, vold og krig, og hvor det er svært at få øje på et lys i horisonten.

Det afholder dog ikke Enhedslisten fra at tænke fremadrettet. Tilstedeværelsen af fremmede tropper har kun gjort – og gør stadig – tingene værre. Derfor er det nødvendigt at tænke i relevante, nødvendige og centrale fredsforslag.

Det er en forudsætning for fred, at de udenlandske tropper trækkes hjem straks.

En lige så afgørende forudsætning for alle forslag i dette forslag er, at det er irakerne, der skal bestemme, hvad der skal ske i Irak. FN og andre skal være velkomne til at bidrage til processen, i det omfang irakerne ønsker det. Irakerne skal være herrer i eget hus – i modsætning til den nuværende situation, hvor USA i realiteten er den egentlige magthaver.

Det er en kendsgerning, at Saddam Hussein var en brutal og nådesløs diktator, som har tusinder, måske titusinder, af menneskeliv på sin samvittighed. Giftangrebet på kurdere i 1980'erne og kampagnen mod de såkaldte marskarabere i det sydlige Irak i 1990'erne er formentlig blandt de værste eksempler.

Men påstandene om, at regimet var i besiddelse af masseødelæggelsesvåben og havde forbindelser til Al Qaida, er nu blevet afsløret som værende frit opfundet af den amerikanske regering opfundet for at kunne indlede en krig mod Saddam Hussein og hans regime.

Det ligger fast, at krigen i Irak blev indledt uden FN-mandat og dermed på et ulovligt grundlag i henhold til international ret, hvilket FN's generalsekretær også offentligt har udtalt. Først efterfølgende har den internationale koalitions fortsatte tilstedeværelse fået et FN-mandat.

Den irakiske befolkning måtte lide gennem 1990'erne. Dette skyldtes ikke kun Saddam Husseins regime. Det skyldtes også i meget stort omfang de økonomiske sanktioner fra Vestens side, der medførte betydelige lidelser for den almindelige befolkning, og som på ingen måde ramte Saddam Husseins regime.

Men siden regimet faldt i foråret 2003 har situationen i Irak udviklet sig fra slemt til værre.

Frem for at skabe økonomisk fremgang og politisk demokrati har koalitionen skabt en situation i Irak, hvor man kan tale om såvel modstandskamp mod de udenlandske besættelsesstyrker som optakten til en eller en decideret udbrudt borgerkrig. Denne situation bliver understreget af det uhyggeligt store antal dræbte. Den uafhængige organisation Iraq Body Count opgør tallet af dræbte i konflikten til mindst 60.187 (29. marts 2007). Andre opgørelser sætter antallet betydeligt højere. F.eks. opgjorde en række irakiske læger og amerikanske forskere i det anerkendte tidsskrift *The Lancet* den 11. oktober 2006 antallet af dræbte som følge af konflikten til 655.000 mennesker.

Enhedslisten var imod krigen fra start, selv om den var blevet godkendt af FN's sikkerhedsråd. Enhedslisten er imod besættelsen, uanset at det lykkedes USA at få en FN-ankendelse af USA's marionetregime presset igennem efter krigen.

Tiden er inde til en ny strategi for Irak. Enhedslisten har følgende otte bud på en strategi for fred i Irak:

1) *De udenlandske styrker trækkes hjem straks*

Forudsætningen for, at de resterende punkter i Enhedslistens fredsforslag kan lykkes, er, at de udenlandske styrker trækkes hjem straks. Begrundelsen for at indlede krigen har vist sig at være løgn. Saddam Hussein og hans regime havde hverken masseødelæggelsesvåben eller direkte forbindelser til terrornetværk som Al Qaeda. Under valgkampen til USA's kongres og senat har præsident George W. Bush for første gang givet den reelle begrundelse, nemlig at USA vil kontrollere verdens formentlig næststørste oliereserve jf. hans taler i Missouri den 3. november 2006 og Colorado den 4. november 2006, hvor præsident George W. Bush sagde, at »ekstremister« og »radikale elementer« ikke skal have kontrol over verdens energiresourcer og bruge denne kontrol til at opnå politiske indrømmelser. Klar tale fra en præsident, der ellers tidligere har nægtet, at Irakkrigen skulle have noget som helst med olie at gøre.

Krigen i Irak blev indledt uden et FN-mandat. Krigen har aldrig haft international legitimitet.

Hertil kommer, at 4 års forkert politik – som stormen på Falluja med brug af fosforbomber, forarmet uranammunition m.v., torturfængslet Abu Ghraib, accepten af shiamilitser som Mahdihæren har brudt Irak op i stumper og sendt landet ud i noget, der mest af alt ligner borgerkrig.

Hvis den amerikanske ambassade kan stå til troende – jf. et ambassadetelegram fra juni 2006 – så bliver Bagdad i praksis allerede kontrolleret af lokale militser, og den irakiske regering har ingen indflydelse på

dagliglivet. Amerikanske tropper forlader sjældent deres baser uden luftstøtte, selv når de tager på rutinepatruljer.

2) *Støtte til demokratiske og folkelige kræfter*

For at få en varig fred i Irak må man støtte de aktører, som ønsker at opbygge et fredeligt og demokratisk samfund. Derfor skal de folkelige og demokratiske kræfter støttes i deres bestræbelser på at genopbygge Irak og skabe en fredelig udvikling, som kommer den almindelige iraker til gode. Et eksempel på sådanne folkelige og demokratiske kræfter er den irakiske fagbevægelse, der også under besættelsen har kæmpet for bedre leve- og lønvilkår og via dens daglige virke bidraget til at styrke græsrodsdemokratiet. En styrkelse af græsrodderne i det irakiske samfund er det samme som at bygge et solidt demokrati op fra neden. I hvor høj grad det vil lykkes at genopbygge Irak, er afhængig af, hvordan man får styrket græsrodderne.

Styrkelsen af det irakiske civilsamfund skal ikke kun ske internt i Irak. Det er nødvendigt med international solidaritet og bånd til resten af verden. Derfor skal der opmuntres til internationale samarbejder med for eksempel den irakiske fagbevægelse, studenterorganisationer, kvindeorganisationer, menneskerettighedsorganisationer og andre, der kæmper for et fredeligt og demokratisk Irak. Denne opmuntring skal være både politisk og økonomisk.

3) *Årlige beløb*

Årlige beløb i samme størrelsesorden som de milliarder, der har været anvendt på opretholdelsen af koalitionsstyrkerne i Irak, placeres i en fond under irakisk kontrol eller FN-kontrol med henblik på civil genopbygning af Irak. USA bruger alene ca. 500 mia. kr. om året på krigsindsatsen i Irak. Der kan skabes enorme fremskridt for disse midler.

For at få brudt den onde cirkel med borgerkrig og samfundsmæssig opløsning er det afgørende, at der sættes gang i den civile genopbygning. Koalitionsstyrkerne har ikke bragt økonomisk fremgang eller håb om en bedre fremtid til Iraks borgere. Tværtimod er den almindelige iraker 4 år efter Saddam Husseins fald blevet fattigere, arbejdsløsheden er enorm, og de offentlige serviceydelser som vand og el eksisterer kun i meget begrænset omfang.

Hvis fonden placeres i FN-systemet, kan fonden f.eks. bestå af repræsentanter udpeget af irakiske hjælpeorganisationer, internationale hjælpeorganisationer og internationalt anerkendte eksperter udpeget af FN's generalsekretær. Dette synes også i overensstemmelse med den irakiske befolknings ønsker. Ifølge en måling foretaget af World Public Opinion i ja-

nuar 2006 ønsker næsten seks ud af ti irakere, at FN leder den økonomiske genopbygning af landet. I alle tre hovedgrupper af befolkningen – shiiter, sunnier og kurdere – er der et flertal for en FN-ledet genopbygning.

4) Indkaldelse af en international fredskonference under FN

At trække de udenlandske styrker ud og igangsætte en civil genopbygning er en afgørende del af fredsprocessen i Irak. Den anden afgørende del er at få indledt en dialog mellem konfliktens parter. En sådan konference kunne indkaldes af FN, og denne konference kunne tage udgangspunkt i den Arabiske Ligas konklusioner fra november 2005 konklusioner, der har overvældende opbakning blandt de tre hovedgrupper i Iraks befolkning. De tre punkter er:

- Afvisning af terrorisme.
- Alle parter skal deltage i den politiske proces.
- En tidsfrist for tilbagetrækning af koalitionsstyrkerne.

Hvem der i øvrigt skal deltage, må forhandles på plads for eksempel på basis af et udspil fra FN's generalsekretær. Målet er at få igangsat en fredsproces og indledt den politiske dialog mellem konfliktens parter, herunder også nabolandene og andre internationale parter, der kan føre frem til en politisk løsning og en demokratisk udvikling i Irak.

5) Fredsproces under FN-overvågning

Erfaringer fra andre fredsprocesser viser, at der er behov for en mægler. Det kunne passende være FN, hvis irakerne ønsker det. Forudsætningen for at deltage i fredsprocessen er en våbenhvile. En sådan våbenhvile må indgås af alle parter, oprørsgrupper såvel som militser.

I en overgangsfase kan det være nødvendigt med fredsbevarende FN-styrker, der kan fungere som en tilidsskabende foranstaltning mellem hidtidige fjender. Tilsyneladende er alle tre hovedgrupper af befolkningen enige om, at der kan være behov for i en overgangsperiode at have militære styrker fra udlandet til at støtte de irakiske sikkerhedsstyrker. Enhedslisten finder det imidlertid afgørende, at soldater fra koalitionsstyrkerne ikke kan deltage i en sådan FN-styrke. Hvor de så skal komme fra må i givet fald være op til fredsprocessens hovedparter – altså de irakiske parter.

FN-styrker er imidlertid ikke det eneste afgørende. Det er lige så vigtigt at få oprettet et irakisk råd med deltagelse af alle irakiske parter, der ønsker at deltage i en fredelig og demokratisk udvikling af landet. Formålet med rådet er at sætte den politiske proces i gang,

som enten fører frem til en ny grundlov eller til en politisk aftale om nedsættelse af en grundlovgivende forsamling, der i givet fald også må forholde sig til en løsning, der respekterer f. eks. kurdernes ret til selvbestemmelse.

6) Afslutning på fredsprocessen

Alle, der har begået krigsforbrydelser, bør stilles for en krigsforbryderdomstol. Dette gælder både de ansvarlige for krigen og besættelsen og andre soldater og militsfolk, der har begået konkrete overgreb på civile.

En del af midlerne fra FN-fonden skal anvendes til integration af modstandsfolk og militsmedlemmer i samfundet, herunder til jobskabelse og andre former for reetablering i det civile samfund.

Der skal nedsættes en sandhedskommission, som får til opgave at undersøge overgreb begået af koalitionsstyrkerne, regeringsstyrkerne samt oprørs- og militsmedlemmerne, og som skal sikre oprejsning og erstatning til offrene. Sandhedskommissionen kan i samarbejde med irakerne komme med forslag til en reform af politi- og retssystemet, der kan sikre retssamfundet. I forhold til Sydafrika, der også havde en sandhedskommission, er situationen i Irak anderledes, i og med at der i Sydafrika ikke var udenlandske besættelsesmagter. Dette forhold peger på, at sandhedskommissionens arbejde og konklusioner i Irak kommer til at omfatte handlinger begået af besættelsesmagterne.

Som afslutning på fredsprocessen skal der afholdes enten afstemning om en ny grundlov, hvis det irakiske råd er kommet frem til et forslag, eller til en ny grundlovgivende forsamling.

Der skal iværksættes en uvildig undersøgelse i FN-regi af grundlaget for Irakkriegen, herunder af påstandene om masseødelæggelsesvåben.

7) Alle kontrakter og aftaler indgået siden besættelsens start opsiges eller genforhandles

Skal en ny start og en fredsproces lykkes i Irak, kræver det økonomisk frihed. Mange af de kontrakter, som for eksempel koalitionsstyrkernes provisoriske råd (CPA – Coalition Provisional Authority) har indgået, binder reelt Irak i årtier frem og er desuden så favorable for firmaerne, der har indgået dem, at en ny irakisk regering ikke kan være bundet af dem. Ud over at de i realiteten plyndrer Irak, er mange af dem også indgået med baggrund i korrupsion. Det internationale samfund bør derfor forpligte sig over for en ny irakisk regering til, at aftalerne enten opsiges eller genforhandles.

Især de kontrakter om olie, der er indgået mellem USA og CPA, er et problem. Disse kontrakter er særdeles fordelagtige for firmaerne i USA, f.eks. Halli-

burton, og kontrakterne er tilsvarende ufordelagtige for Irak. En annullering og/eller genforhandling af disse kontrakter vil kunne bidrage med milliarder af kroner til genopbygningen af Irak.

8) *En særskilt dansk indsats*

Danmark skal trække alle sine tropper hjem og bruge de sparede penge på at støtte Irak i genopbygningen af landet. Der afsættes gerne yderligere midler. Disse yderligere midler tages ikke fra ulandsbistanden, men skaffes via nye midler, så opbygningen af Irak ikke går ud over andre fattige, der behøver bistand.

Den danske Irak-bistand kunne for eksempel bidrage til følgende:

- En styrket irakisk energiforsyning.
- At udnytte Iraks store landbrugsressourcer.

– At styrke menneskerettighederne gennem opbygning af en ombudsmandsinstitution og samarbejde med Dansk Institut for Menneskerettigheder.

– At forbedre Iraks miljø.

Danmark skal desuden behandle irakiske flygtninge med respekt for den situation, de befinder sig i. Derfor skal alle irakiske flygtninge have ret til at blive i Danmark, så længe FN vurderer, at flygtningene ikke kan vende tilbage til Irak.

Danmark skal også åbne grænserne for irakiske flygtninge, således at mindst 10.000 irakiske flygtninge kan komme til Danmark. Til sammenligning har Sverige påtaget sig at modtage 15.000 irakiske flygtninge.

I dag gør Danmark en negativ forskel i Irak. Hvis Danmark vil, kan Danmark gøre en positiv forskel i Irak. Men det kræver en helt anden tilgang end den nuværende.

Skriftlig fremsættelse

Rune Lund (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en freds- og forsoningsproces i Irak.

(Beslutningsforslag nr. B 155).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.